

یکشنبه ۷ دی ۱۴۰۴ | ۷ رجب ۱۴۴۷

گزارش یک
زهرآچندری

«ایران ۴۰ میلیون نفری» سناریویی است که با تداوم نرخ فعلی رشد جمعیت کشورمان در کمتر از ۱۰۰ سال آینده رخ می‌دهد. این بار وزیر کشور درباره سقوط جمعیت کشورمان هشدار داد. به گفته اسکندر مؤمنی بر اساس گزارش‌های رسمی وزارت بهداشت، در صورت تداوم روند فعلی، جمعیت کشور تا سال ۱۴۸۰ به کمتر از ۴۰ میلیون نفر خواهد رسید آن هم در شرایطی که طبق پیش‌بینی‌ها برخی از کشورهای همسایه ما جمعیتی بیش از ۴۵۰ میلیون نفر داشته باشند! این سقوط جمعیتی نه فقط تبعات اقتصادی و اجتماعی دارد، بلکه می‌تواند امنیت جامعه‌ا ایران را هم به خطر بیندازد.

سناریوهای بدبینانه جمعیتی در کشورمان در حال وقوع است. طبق داده‌های رسمی سازمان ثبت احوال و مرکز آمار ایران، تعداد موالید از یک میلیون و ۱۱۴ هزار و ۹۰ در سال ۱۴۰۰، به ۹۷۹ هزار و ۹۲۸ در سال ۱۴۰۳ رسیده‌است. کاهش نرخ موالید به زیر یک میلیون و رسیدن نرخ باروری به ۱/۴۴ آن هم در شرایطی که حد جانشینی ۲/۵ فرزند به ازای هر زن است، نشان می‌دهد وضعیت جمعیت می‌تواند بحرانی شود.

این بار اسکندر مؤمنی، وزیر کشور در جلسه تودیع معارفه رئیس سازمان ثبت احوال به موضوع روند کاهش جمعیت کشور اشاره و تصریح کرد: «کاهش جمعیت در حال تبدیل شدن به یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های ایران عزیز است. بر اساس گزارش‌ها، در صورت تداوم این روند، جمعیت کشور تا سال ۱۴۸۰ به زیر ۴۰ میلیون نفر خواهد رسید که این مسئله تهدیدی جدی برای آینده کشور محسوب می‌شود.»

وی تأکید کرد: «سازمان ثبت احوال باید با همکاری مراکز دانشگاهی و پژوهشی، تحلیل‌ها و اطلاعات دقیق و مبتنی بر واقعیت ارائه دهد تا امکان مدیریت این چالش بزرگ فراهم شود. اولویت ما این است که خانواده‌ها با مشکل مالی مواجه نباشند؛ بدون تردید مسائل اقتصادی و معیشتی باید در صدر توجه قرار گیرد و از اهمیت بالایی برخوردار است. اما در کنار آن، موضوعات فرهنگی، سبک زندگی و ساده‌سازی الگوهای زیستی

گزارش ۲
میساکر بندی

آموزش و پرورش تنها یک وزار تخانه نیست، نبض جامعه است، جایی است که هر تصمیم و هر سیاست در آن، می‌تواند آینده میلیون‌ها کودک و نوجوان را دگرگون سازد. بی‌تردید، آینده‌این مرز و بوم در کلاس‌های درس است که ساخته می‌شود، یعنی همان کلاس‌هایی که دانش آموزان با روای‌های بزرگ، پشت نیمکت‌هایش می‌نشینند و معلمانی را می‌بینند که هر کدامشان می‌توانند به روای‌هایشان پروبال بدهند و آنها را وارد مسیر درست زندگی کنند، اما سؤال مهم اینجااست، در حالی که دولت، بارها و بارها در بوق و کرنا کرده‌بود که آموزش و پرورش اولویت اول و اصلی‌اش است، اما آیا اعداد و ارقام بودجه سال آینده این وزار تخانه با شعارها همخوانی دارد؟!

بر اساس جدول رسمی، بودجه کل آموزش و پرورش در سال ۱۴۰۵ با رشد ۲۵/۶ درصدی از ۳۲۰ همت به ۴۰۲ همت رسیده‌است. در ظاهر، این افزایش قابل توجه به نظر می‌رسد، اما کافی است به سال گذشته نگاه کنیم، در سال ۱۴۰۴ بودجه آموزش و پرورش جهشی ۴۶ درصدی داشت، رشدی که حتی از میانگین کل دولت نیز فراتر رفت و به عنوان نقطه عطفی در توجه به آموزش و پرورش مطرح شد. حال در سالی که دولت بیش از همیشه شعار اولویت آموزش سر داد، رشد بودجه تقریباً به نصف سال گذشته، کاهش یافته‌است.
تمرکز بر معیشت و عدالت آموزشی
با وجود تناقض میان شعارها و اعداد منتشر شده، آنچه جداول از کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد، تمرکز اصلی بر معیشت فرهنگیان، کاهش نابرابری آموزشی و توسعه مهارت‌هاست. از سوی دیگر، افزایش دیورابری اعتبارات رفاهی، اختصاص بودجه برای پاداش پایان خدمت بازنشستگان و رشد چشمگیر تذ به مدارس، نویددهنده نگاهی نزدیک‌تری به زندگی روزمره معلمان و دانش آموزان است. از طرفی، بودجه کل آموزش و پرورش با رشد ۲۵/۶ درصدی از ۳۲۰ همت به ۴۰۲ همت رسیده، رشدی که بیش از هر چیز بر بهبود وضعیت معلمان و کارکنان آموزشی متمرکز شده‌است.

جامعه
سرویس اجتماعی ۶۰۰۸۵۳۳۰

۷ دهه تا ایران ۴۰ میلیونی

وزیر کشور هشدار داد بر اساس گزارش‌های رسمی وزارت بهداشت، در صورت تداوم روند فعلی، جمعیت کشور تا سال ۱۴۸۰ به کمتر از ۴۰ میلیون نفر خواهد رسید

نیز نیازمند بررسی‌های پژوهشی و علمی در سطح ملی است.
در گذشته ایران نرخ فرزندآوری بالاتر از متوسط جهانی و منطقه آسیا داشت و هر خانواده به طور میانگین شش تا هفت فرزند داشت، اما طی سه دهه اخیر، کشور ما سریع‌ترین کاهش جمعیت جهان را تجربه کرده‌است.

به گفته رضا سعیدی، سرپرست مرکز جوانی جمعیت، سلامت خانواده و مدارس وزارت بهداشت عوامل اصلی سالمندی سریع جمعیت ایران افزایش امید به زندگی و کاهش زاد و ولد است. در دهه ۵۰، امید به زندگی حدود ۵۷ سال بود، اما اکنون به حدود ۷۵ تا ۷۶ سال رسیده‌است. این افزایش امید به زندگی همراه با کاهش فرزندآوری، باعث افزایش نسبت سالمندان به جمعیت کل شده‌است.

دبیر ستاد ملی جمعیت: مسئله جمعیت باید با نگاهی ملی و تمدنی مورد توجه قرار گیرد.
مادری نباید به عنوان کاری کم ارزش یا غیر تخصصی تلقی شود.
مادری یک مسئولیت بزرگ تخصصی و ارزشمند است و باید آن را نقشی مهارتی و مقدس دانست.
اگر چنین نگرشی در جامعه نهاد ینه شود زنان با عقلانیت خود، دیگر مادری را مانعی در مسیر رشد و پیشرفت تلقی نخواهند کرد

آموزش و پرورش هم منقبض می‌شود

در حالی که امسال بودجه آموزش و پرورش در مقایسه با سال ۱۴۰۳، حدود ۴۶ درصد افزایش داشته‌است سال آینده بودجه این وزار تخانه به رغم تورم بالای ۴۰ درصد، فقط ۲۵درصد بیشتر شده‌است

از دو برابر شده و به ۱/۹۶ همت رسیده‌است و رتبه‌بندی مر بیان سازمان فنی و حرفه‌ای با اختصاص ۲۶۰۰ میلیارد تومان و ارتقای مهارت دبیران کار و دانش و هنرستان‌ها با افزایش اعتبارات دانشگاه شهید رجایی به ۸۰۰ میلیارد تومان دنبال خواهد شد. از سوی دیگر، تکمیل ۳۳ پروژه نیمه‌تمام دانشگاه فرهنگیان و ۲۵ پروژه دانشگاه ملی مهارت، به همراه توسعه زیرساخت‌های دانشگاه فرهنگیان در ۱۷ استان، نشان‌دهنده توجه به تربیت نیروی انسانی آینده آموزش کشور است.

صدای منتقدان از ناکافی بودن رشد

در کنار روایت رسمی دولت از بودجه ۱۴۰۵ و تأکید بر عدالت آموزشی و معیشت فرهنگیان، صدای منتقدان نیز به گوش می‌رسد، صدایی که می‌گوید این افزایش‌ها در عمل کافی نیست، به باور آنها، رشد ۲۵ درصدی بودجه آموزش و پرورش در شرایط تورمی امروز بیشتر شبیه به یک مسکن کوتاه‌مدت است تا راه‌حل پایدار.

بر اساس داده‌های رسمی، اعتبارات استانی که عمدتاً صرف پرداخت حقوق می‌شود، به حدود ۴۰۳ هزار میلیارد تومان رسیده‌است، رقمی که نسبت به سال قبل تنها ۲ درصد افزایش دارد. منتقدان بر این باورند

جامعه
روزنامه جوان | شماره ۷۴۸۷

می‌شوند و از سوی دیگر توقعات سنتی از آنها همچنان پابرجاست. این وضعیت منجر به تقویت فردگرایی در میان زنان شده‌است. رضیتی همچنین به تغییر اولویت‌های دختران نسل جدید اشاره کرده و انگونه توضیح می‌دهد: «اولویت‌های دختران امروز دیگر مانند دهه ۵۰ و ۶۰ نیست. ازدواج و مادر شدن دیگر در صدر نیستند، بلکه تحصیلات دانشگاهی، اشتغال، جایگاه اجتماعی و استقلال مالی به اولویت‌های اصلی تبدیل شده‌اند. وقتی این اولویت‌ها تغییر می‌کند جایگاه فرد نیز در جامعه متحول می‌شود. از سوی دگر جمعیت صرفاً مسئله‌ای زنانه نیست، بلکه موضوعی است که در بستر نهاد خانواده شکل می‌گیرد و مردان نیز در آن نقش مهمی دارند. نباید کاهش جمعیت را تنها به دوش زنان انداخت هر چند نقش آنان در این بستر انکارناپذیر است.»

وی با انتقاد از برداشت نادرستی که از سیاست‌های جمعیتی در جامعه شکل گرفته می‌گوید: «متأسفانه سیاست‌های فعلی این تصور را ایجاد کرده‌اند که حکومت به مردم می‌گوید فرزندبیاورید یا اینکه ما بچه‌دار شویم دولت مسئولیت آن را به عهده بگیرد، چنین نگاهی موجب‌شده تا احساس مسئولیت فردی و خانوادگی نسبت به فرزندآوری تضعیف شود.»

دبیر ستاد ملی جمعیت با هشدار نسبت به کاهش شدید جمعیت ایران تصریح می‌کند:

«اگر روند فعلی ادامه پیدا کند، پیش‌بینی می‌شود تا سال ۱۴۸۰ برخی از کشورهای همسایه ما جمعیتی بالغ بر ۴۵۰ میلیون نفر داشته‌باشند، در حالی که جمعیت ایران ممکن است تنها به حدود ۲۵ میلیون نفر کاهش یابد.»

بنار رضیتی با تأکید بر اینکه نیروی انسانی همچنان اساسی‌ترین سرمایه هر کشور است، می‌گوید: «مسئله جمعیت باید با نگاهی ملی و تمدنی مورد توجه قرار گیرد. مادری نباید به عنوان کاری کم ارزش یا غیر تخصصی تلقی شود. مادری یک مسئولیت بزرگ تخصصی و ارزشمند است و باید آن را نقشی مهارتی و حتی مقدس دانست. اگر چنین نگرشی در جامعه نهادینه شود زنان با عقلانیت خود دیگر همت رسیده، رشدی را امانی در مسیر رشد و پیشرفت تلقی نخواهند کرد.»

ایران
میساکر بندی

مأموریت عدالت جهانی بر دوش جوان ایرانی

گاهی یک پیام، فقط مجموعه‌ای از کلمات نیست، بلکه مثل چراغی در تاریکی می‌ماند که راه آینده را روشن می‌کند. در واقع آن پیام می‌تواند حقیقتی را یادآوری کند که انسان را از روزمرگی بیرون بکشد و به او نشان دهد که سهمی در ساختن فردا دارد. و البته تبدیل به الهامی برای جوانان شود که به آنها بگوید راهی که پیش رویشان است، با تلاش و ایثار باشد و اکنون ادامه‌اش، به دست خودشان ساخته می‌شود.

چنین پیام‌هایی همانند خورشیدی هستند که هیچ‌وقت خاموش نخواهند شد و دیر یا زود، نورشان همه‌جا را فرا می‌گیرد. پیام رهبر معظم انقلاب به نشست اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان در اروپا نیز از همین جنس است، پیامی که نه تنها خبر از پیروزی می‌دهد، بلکه روحیه امید و عزت را در دل جوانان زنده می‌کند.

رهبر انقلاب در پیامی به پنجاه و نهمین نشست سالانه اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان در اروپا با اشاره به شکست تهاجم سنگین ارتش امریکا و زانده ننگین آن در منطقه، به‌دلیل ابتکار و شجاعت و فداکاری جوانان ایران اسلامی، تأکید کردند که ایران امروز، شجاعت یک کشور نیست، بلکه پرچمدار عزت و استقلال در برابر نظام سلطه است. این افتخار، نتیجه ایمان و اتحاد مردمی است که با قلب‌های سرشار از ایمان توانستند قدرت‌های بزرگ را به عقب برانند.

همان‌طور که گفته‌اند «باد مخالف، کشتی را به حرکت درمی‌آورد» فشارها و چالش‌ها نیز، ملت ایران را به ابتکار و پیشرفت واداشته است. در این پیام همچنین، جوانان به‌عنوان موتور حرکت معرفی شدند. چرا که با شجاعت و فداکاری آنها نه تنها ایران را سربلند کرده، بلکه صدای ارزش‌های اسلامی را راس‌تر از همیشه به جهان رسانده‌است. رهبر انقلاب همچنین به شهادت دانشمندان، سرداران و مردم عزیز اشاره کردند که زخمی بزرگ بر دل ملت است، زخمی که می‌تواند فلج‌کننده باشد، اما نکته کلیدی اینجااست که این اندوه، بر خلاف انتظار دشمنان، به توقف و سکون منجر نشده، بلکه به نیرویی تازه برای ادامه مسیر تبدیل شده‌است و نکته مهم‌تر آنکه، خانواده‌های همان شهدای عزیز، خود در شمار پیشروان حرکت هستند.

در بخش دیگری از این پیام نیز، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای تأکید کردند که مسئله اصلی ایران، نه هسته‌ای، بلکه مقابله با نظم ناعادالانه جهانی و تحکم نظام سلطه در جهان کنون است. و این دعوی بزرگی است که ایران اسلامی پرچم آن را برافراشته و زور گویان فاسد و مفسد را برآشفته ساخته است.

این پیام به روشنی نشان می‌دهد که ایران اسلامی امروز در جایگاهی فراتر از مرزهای ملی ایستاده‌است. کشوری که پرچم عدالت و استقلال را برافراشته و از جوانان می‌خواهد آن را در میدان‌های جهانی نیز به اهتزاز در آورند. بر واضح است که مسئولیت دانشجویان خارج کشور، تنها به فعالیت‌های علمی یا فرهنگی محدود نمی‌شود، بلکه بخشی از یک مأموریت بزرگ‌تر است، یعنی رساندن صدای عدالت به جهانی که از سلطه و بی‌عدالتی به ستوه آمده‌است.

و بی‌تردید، آنچه در این پیام شنیده شد پایان یک سخن نیست بلکه آغاز راهی تازه است. راهی که هر جوان ایرانی می‌تواند با ایمان، دانش و اراده خود در آن نقش آفرین باشد و این تنها نهد امید نیست، بلکه یادآور تکلیف و مسئولیت است، مسئولیتی بزرگ که اگر به درستی، می‌تواند به این عمل شود، آینده‌ای خواهد ساخت که هر ایرانی را غرور می‌گوید: ما نه تنها ایستادیم، بلکه افق تازه‌ای برای جهان گشودیم.

محیط زیست

۳ منطقه جدید به مناطق تحت حفاظت سازمان محیط زیست اضافه شد

معاون محیط‌زیست طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط‌زیست گفت: سه منطقه با هدف حفاظت از تنوع زیستی ارزشمند کشور در استان‌های فارس، منطقه تضویب و سه منطقه تحت مدیریت سازمان اضافه شد. حمید ظهیری، معاون محیط‌زیست طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط‌زیست گفت: در جلسه روز گذشته شورای عالی محیط‌زیست که با حضور رئیس‌جمهور بر گزار شد، سه منطقه تحت مدیریت جدید تصویب شد، البته همانطور که بارها اعلام شد سیاست سازمان حفاظت محیط‌زیست در این دوره حفاظت از مناطق با ارزش تنوع زیستی است، از این‌رو مناطق کاملاً هدفمند انتخاب می‌شوند. وی اظهار کرد: این سه منطقه که انتخاب شدند از لحاظ ارزش‌های تنوع زیستی جزو مناطق بسیار با اهمیت در سطح کشور به حساب می‌آیند و برخی هم در سطح بین‌المللی واجد ارزش هستند.

وی گفت: اثر طبیعی - ملی چشمه قدمگاه در استان فارس تصویب شد، این منطقه با اینکه یک محدوده کوچکی است اما هشت گونه ماهی دارد که شش گونه آن اندمیک ایران و دو گونه آن اندمیک و مختص همان چشمه است. از این‌رو منطقه بسیار حائز اهمیت است، و یکی از شگفتی‌های خلقت در حوزه تنوع زیستی است. یک مسئله دیگر هم این است که چون اسم چشمه قدمگاه است و مردم محلی معتقدند که آنجا قدمگاه امام رضا(ع) است، تنوع زیستی آن منطقه حفظ شده‌است که باینکار این است که ارزش‌های معنوی مردم هم می‌تواند در حفظ محیط‌زیست مؤثر باشد. ظهیری افزود: منطقه بعدی ارس شهر ستاک است که در آنجا درخت کهنسالی با سن بالای ۷۰۰ هزار و ۷۰۰ سال به عنوان یک اثر طبیعی - ملی داخل منطقه حفاظت‌شده البرز مرکزی است این منطقه هم با بات ذخایر ژنتیکی بسیار حائز اهمیت است، چرا که درختان کهنسال ذخایر و گنجینه‌هایی از لحاظ تنوع زیستی هستند. وی ادامه داد: همچنین منطقه زرین گل در استان گلستان هم مورد تصویب قرار گرفت، البته قرار شد که یک بررسی بین سازمان حفاظت محیط‌زیست و منابع طبیعی در رابطه با بکر بودن آن منطقه انجام شود، اما تصویب شد. این منطقه و رویشگاه بیش از ۶۰ گونه درختی و درختچه‌ای است، از نظر تنوع زیستی بسیار حائز اهمیت است. این منطقه رویشگاه دو گونه سرخدار و اجیرسی است که این دو گونه از نظر حفاظتی دارای اهمیت بسیار هستند، قرار شد یک بررسی اجمالی توسط سازمان حفاظت محیط‌زیست و منابع طبیعی انجام و بعد آگهی شود. معاون محیط‌زیست طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط‌زیست گفت: همچنین هفت منطقه به عنوان حفاظتگاه مردمی مصوب شد این مناطق شامل منطقه لشگرگاه در خراسان جنوبی، میانکوه طبس خراسان جنوبی، اوزوم خراسان شمالی، لنگر خراسان شمالی، خوشاب استان گلستان، کوه مسجد استان یزد و هیزم چاه در استان اصفهان است که مجموع مساحت این مناطق ۴۰۵ هزار هکتار است.